

Sp. zn. 78/2019/NZ/TH
Č. j. KVOP-50402/2021
Datum 14. prosince 2021

Vážený pan
Ing. Vladimír Frič
ředitel
Domov ve Věži, p. o.
Věž 1
582 56 Věž

Vážený pane řediteli,

děkuji Vám za Vaše druhé vyjádření ve věci systematické návštěvy domova se zvláštním režimem Domov ve Věži, p. o. Vzhledem k tomu, že v některých oblastech stále nenalzáme shodu, považuji nicméně za potřebné konstatovat ještě následující.

Opatření č. 4: Přestat využívat kamerový systém ve vnitřních prostorech domova; informovat o této skutečnosti personál a klienty.

Opatření č. 5: Odstranit kamerový systém z vnitřních prostor domova.

Dle Vašeho vyjádření se v této záležitosti na Vašem názoru nic nezměnilo. Uvádíte, že se mnou souhlasíte v tom, že případný nesouhlas klienta s monitorováním prostřednictvím kamerového systému nelze stanovit jako podmínku odmítnutí poskytování služby. Zároveň sdělujete, že podmínkou přijetí klienta do zařízení je vyjádření dobrovolného informovaného souhlasu s monitorováním prostřednictvím kamerového systému. V opačném případě dle Vašeho vyjádření klient (zájemce o službu) „*nechce být umístěn v pobytové sociální službě, stahuje žádost o přijetí, tedy není zařazen do seznamu čekatelů o přijetí a z logiky věci tedy není co zamítnout*“. Dále uvádíte, že společné prostory na chodbách, kde se klienti scházejí a které jsou monitorovány, nenaplnují funkci obývacího pokoje, nýbrž „*tzv. náměstí, kde se klienti scházejí k pokecu a drbům, tedy vůbec nesplňují podmínku soukromí a už vůbec se na tyto prostory nevztahuje větší ochrana – naopak spíše větší kontrola*“. K účelům obývacího pokoje dle Vašeho sdělení slouží ještě jiná místnost, která není monitorována.

S tímto se však nemohu ztotožnit. Jsem stále toho názoru, že podmínka vyjádření souhlasu s monitorováním je faktickým předpokladem pro poskytování služby a její nenaplnění vede ve svém konečném důsledku k jejímu neposkytnutí. Znovu opakuji, že klient je vůči poskytovateli služeb v nerovném postavení a plnění ze smlouvy je v tomto případě přímo vázané na jeho souhlas.

Kvituji, že prostory pokoje, který označujete za obývací, nejsou monitorovány. Jsem však stále toho názoru, že i ostatní prostory, v nichž se, jak sám přiznáváte, klienti střetávají a tráví svůj volný čas, představují místo, kde by měla být zachována zvýšená míra soukromí, nikoliv místo „zvýšené kontroly“. Je nutné vzít potaz, že při uspořádání služby ústavního charakteru, kdy zde nejsou vytvořeny jednotlivé bytové jednotky či domácnosti, dochází ke splývání prostoru, který lze považovat za „veřejný“ a „soukromý“. Klienti totiž považují za součást svého domova nejen své pokoje, ale i tyto společné prostory a chodby, kde často tráví velké množství času. Opakuji, že případný nedostatek personálu pak nevnímám jako

dostatečně ospravedlňující důvod pro zásah do soukromí klientů takto invazivního charakteru.

Co se týče z mé strany zmiňovaného jednání s Úřadem pro ochranu osobních údajů, tak si Vás dovoluji informovat o tom, že Úřad pro ochranu osobních údajů se zajímá o existenci a využití kamerových systémů v pobytových zařízeních sociálních služeb, nicméně nezabývá se jimi na systémové bázi, nýbrž pouze v souvislosti s konkrétními zařízeními, které navštěvuje.

Opatření č. 11: Zrušit plošný zákaz podávání alkoholu.

K tomuto doporučení uvádíte, že služba klienta v jednání neomezuje. Je zde aplikován individuální přístup, který se projeví tak, že se klient svobodně rozhodne a za své jednání si ponese individuální následky, neboť „každá svoboda je něčím zaplacená“.

Zde bych chtěla uvést, že a priori nevylučuji stanovení určitých konsekvencí za porušování pravidel či režimových opatření, na nichž panuje spolu s klientem v zařízení dohoda. Doporučení však směřuje primárně právě k stanovení těchto opatření, kdy opakuji své stanovisko v této věci. Režimová opatření by neměla být stanovována plošně, nýbrž individuálně se zohledněním potřeb jednotlivých klientů. Dále Vás odkazuji na svá předcházející vyjádření v této věci.

Opatření č. 16: Odstranit ze smlouvy ustanovení o ukončení smlouvy v případě odmítání užívání léků.

Akceptuji Vaše sdělení, že toto ustanovení nebylo doposud nikdy uplatněno, stejně jako Vaše další sdělení, dle kterého je každé odmítání léků po vyčerpání všech možností práce s klientem předmětem řešení s lékařem, který dle současného psychického stavu klienta rozhodne o dalším postupu. Jsem nicméně stále toho názoru, že by toto ustanovení nemělo být součástí smlouvy s klientem, neboť by její případné ukončení mělo vycházet z projevů chování klienta, nikoliv ze samotného odmítání užívání léků bez dalšího.

Opatření č. 19: Nepodávat klientům placebo; u těch, kteří je již využívají, ho postupně vysazovat.

Ve svém předcházejícím vyjádření jsem Vám, mimo jiné, zaslala i vyjádření České lékařské komory. Uvádíte, že dle Vašeho názoru je zaštiťování se tímto 16 let starým vyjádřením absurdní. Dovolte mi Vás informovat o tom, že jsem se v této věci opětovně obrátila na Českou lékařskou komoru se žádostí o poskytnutí vyjádření.¹

Zde opakuji, že jsem si vědoma toho, že určování léčebného přístupu je v kompetenci lékaře, nicméně jsem toho názoru, že by vedení zařízení mělo věc s lékařem komunikovat a hledat alternativní způsoby řešení potřeb klienta.

¹ Stanovisko České lékařské komory ze dne 5. 8. 2021, dle kterého je podání placebo bez vědomí pacienta s tvrzením, že se jedná o účinný lék, v rozporu s čl. 5 Úmluvy o lidských právech a biomedicíně a s § 31 zákona o zdravotních službách. **Stanovisko přikládám v příloze.**

Vážený pane řediteli, děkuji Vám za dosavadní spolupráci. I přesto, že se naše pohledy na některé oblasti výrazněji odlišují, nepovažuji další dialog v tuto chvíli za podnětný. Zdůrazňuji však, že na plnění svých doporučení trvám, a upozorňuji, že jejich plnění může být předmětem další návštěvy Vašeho zařízení.

S přátelským pozdravem

Mgr. Monika Šimůnková v. r.
zástupkyně veřejného ochránce práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

Příloha

Stanovisko České lékařské komory ze dne 5. 8. 2021